

RAZGLEDI

GEOGRAFIJA ČLOVEŠKIH VIROV V SLOVENIJI – POMEN USTVARJALNIH SOCIALNIH SKUPIN ZA REGIONALNI RAZVOJ

AVTOR

dr. Marjan Ravbar

Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU, Gosposka ulica 13, SI – 1000 Ljubljana, Slovenija
marjan.ravbar@zrc-sazu.si

UDK: 911.3:331(497.4)

COBISS: 1.01

IZVLEČEK

Geografija človeških virov v Sloveniji – pomen ustvarjalnih socialnih skupin za regionalni razvoj

V prispevku analiziramo prostorsko razprostranjenost ustvarjalnih poklicev v Sloveniji po občinah zaposlitve. Ključna ugotovitev je, da so ustvarjalni poklici zelo neenakomerno razporejeni. Z najvišjimi deleži posebej izstopajo zaposlitvena središča nacionalnega pomena in okoliške obmestne občine v nastajajočih se mestnih regijah. Ustvarjalne socialne skupine imajo nedvoumen učinek na regionalni razvoj. Primerjave s stopnjo bruto dodane vrednosti na prebivalca to potrjujejo. Območja z visokim deležem ustvarjalnih poklicev so tudi bolj inovativna in njihov ekonomski in družbeni razvoj je bolj dinamičen. Opravljene analize izkazujejo še pozitivno povezanost med deležem v ustvarjalnih dejavnostih zaposlenih prebivalcev in inovativnostjo, izmerjeno s številom patentov na prebivalca.

KLJUČNE BESEDE

Slovenija, geografija človeških virov, ustvarjalne socialne skupine

ABSTRACT

The geography of human resources in Slovenia – the meaning of creative social groups for the regional development

The article analyzes the spatial dispersion of creative occupations in various municipalities in Slovenia. The main conclusion, drawn from the article is the very uneven distribution of creative occupations, which are most dominant in national employment centres and suburban areas of city regions. Creative social groups undoubtedly represent a strong impact on the regional development, which is seen through GDP per capita. The areas with higher levels of creative occupations are more innovative and their social and economic development more dynamic. The analyses also show a positive correlation between the share of employed people in creative occupations and innovativeness based on the average number of patents per capita.

KEY WORDS

Slovenia, geography of human resources, creative social groups

Uredništvo je prispevek prejelo 26. junija 2007.

1 Uvod

Na poti v družbo znanja pridobiva ustvarjalnost vedno večji pomen. Pod ustvarjalnostjo razume- mo sposobnost uspešnega prenosa novih razpoložljivih znanj v prakso. V svoji knjigi *The Rise of the Creative Class* je Richard Florida (2004) pokazal, da je visoko ustvarjalna delovna sila z vidika geograf- ske razprostranjenosti zelo neenakomerno razporejena. Koncentracija ustvarjalne populacije je osredotočena le v določenih mestnih aglomeracijah, ki od tod izžarevajo tehnične in družbene inova- cije in na ta način ustvarjajo nove zarodke gospodarske rasti. Florida gre v svoji argumentaciji še dlje: zastopa tezo, da so ustvarjalni človeški viri povezani z ustreznimi lokacijskimi dejavniki. Po njem so ustvarjalna mesta v določeni meri inkubatorji prihodnjega razvoja. Zato regionalnim akterjem pripo- roča naj posebno pozornost posvečajo tistim območjem, ki ponujajo visoko kvalitetne bivalne pogoje ter imajo hkrati ustrezne rekreacijske potenciale, oziroma nudijo takšne ustvarjalne aktivnosti, ki so pomembne za uspešen regionalni razvoj.

Geografija človeških virov je v Sloveniji še popolnoma neraziskana. Pričujoči prispevek je tako prvi poskus preučitve razprostranjenosti ustvarjalnih socialnih skupin glede na kraj dela v Sloveniji in nji- hovih učinkov na geografsko okolje in regionalni razvoj. V sestavku najprej predstavimo delovne hipoteze in potem v nadaljevanju določimo lastnosti in tipe ustvarjalnih skupin. Za preučevanje geografske raz- prostranjenosti je še posebej pomembna izbira in oblikovanje kazalnikov, ki določajo ustvarjalnost. Na podlagi izbora le-teh smo v kartografski in tabelarični obliki prikazali razporeditev ustvarjalnih pokli- cev. Sklepno poglavje povzema poglobljena opažanja in podaja napotke za nadaljnje raziskovanje.

2 Predstavitev delovnih hipotez

Ustvarjalnost (latinsko *creatio*) predstavlja uspešno in inovativno reševanje različnih nalog v druž- bi in ni v izključni domeni znanstvenikov ali umetnikov. Gre za raznolike dejavnosti, ki se odražajo na številnih področjih družbenega življenja. Florida (2003, 40) je identificiral tri medsebojno povezane tipe ustvarjalnosti:

- *technological creativity or innovation,*
- *economic creativity or entrepreneurship in*
- *artistic or cultural creativity.*

Postavil je še hipotezo, da vse tri skupine ustvarjalnih poklicev vzajemno vplivajo drug na druge- ga in na ta način pospešujejo ekonomski napredek določenega družbenega okolja. Kot izhodišče v svoji teoriji »ustvarjalnega kapitala« je kot temelj postavil prosto izbiro do kraja bivanja in delovnega mesta, pri katerem pa imajo po njegovem odločujočo vlogo zlasti toleranca do raznolikosti nazorskih pogle- dov in kulturna raznoterost priseljencev, kot tudi pospeševanje družbenega vzdušja za odprtost do uresničitve novih zamisli.

Kopičenje ustvarjalnih prebivalstvenih skupin je v določenih geografsko zaokroženih območjih poveza- no z izbranimi gospodarskimi aktivnostmi, ki so v sodobnih globalizacijskih pogojih vpete v tekmovalnost in zato še posebej čutijo potrebo po visoko izobraženih in ustvarjalnih sodelavcih, kot so na primer raziskave in razvoj v naravoslovnih in tehničnih vedah, povezanih s *hightech* podjetji, marketingom ali oblikovanjem. Med ustvarjalnimi poklici je nezanemarljiva še vloga raznolikih kulturnih ustvarjalcev, umetnikov in poustvarjalcev ter ustvarjalnih profilov v humanističnih, družboslovnih, medicinskih in drugih vedah.

Temeljna hipoteza, ki se pojavlja v tem primeru, je, da se ustvarjalna delovna sila v sodobnih social- no-ekonomskih razmerah ne seli zgolj z namenom, da dobi zaposlitev (*people follow jobs*), marveč tja, kjer so bivalni pogoji prijazni za ustvarjalnost (*jobs follow people*). Tako Florida (2004, 220) v svoji teo- rijii pritrjuje zagovornikom nove razvojne teorije (Lucas 1988), ki opozarjajo na odločujočo vlogo zlasti tistih mest in urbanih aglomeracij, ki imajo pri konkurenčnosti nacionalnih gospodarstev odločujo-

čo vlogo. Zanje velja, da imajo poleg značilne gospodarske usmerjenosti v razvojno intenzivne dejavnosti zelo pomembno (ustvarjalno) funkcijo še raznolike družbene aktivnosti, ki predstavlja temeljni substrat za inovativnost in podjetništvo. Med njimi posebej poudarja medsebojno povezanost in stike med ljudmi, kjer je visoka toleranca (tudi do etnične raznolikosti). Le-ti vzgibi v zakulisju spodbujajo nove kombinacije ustvarjalnih znanj in s tem inovacij ter posledično ustanavljanje novih podjetij in novih ustvarjalnih delovnih mest. Povezanost novih znanj s podjetništvom rojeva komercializacijo novih idej, ki so gonilna sila gospodarskega napredka (Schumpeter 1911; Feldman 2000).

3 Kaj so ustvarjalne skupine?

Ustvarjalne skupine je izjemno težko identificirati, kajti njihove dejavnosti se medsebojno zelo razlikujejo. Najtežje pa je iz njih izluščiti »vsebino« ustvarjalnosti. Načeloma gre za skupine, ki so sposobne določeni problem identificirati in na tej podlagi razvijati nove zamisli oziroma jih na svojstven način kombinirati tako, da ustvarjajo nove produkte. Florida (2004, 8) ustvarjalne skupine deli na tri podskupine. Jedro prve tvorijo ljudje, ki ustvarjajo nova znanja. Sem po njegovem sodijo zlasti inženirji tehničnih profilov, naravoslovci, zdravniki ter učitelji in raziskovalci s področja gospodarstva, družboslovnih in humanističnih znanosti. Po njegovem te visoko ustvarjalne socialne skupine (*creative core*) poganjajo družbenoekonomski in tehnološki razvoj. Naslednjo podskupino sestavljajo strokovnjaki, zaposleni v delovno intenzivnih poklicih (*creative professionals*). Gre za menedžerje, visoke državne uradnike, strokovnjake, dejavne v raznovrstnih tehničnih, izobraževalnih, medicinskih dejavnostih, odvetnike in podobne, ki podpirajo gospodarski razvoj ter na ta način posredno vzpostavljajo interakcije z drugimi znanji. »Umetniki« (*bohemians*) pa sestavljajo tretjo podskupino ustvarjalnega razreda. Kulturni ustvarjalci in poustvarjalci, kamor sodijo glasbeniki, publicisti, pisatelji, likovniki in podobni sicer ne prijavljajo novih patentov, vendar so njihove dejavnosti eden izmed najpomembnejših kazalnikov za odprtost, prepoznavnost in raznolikost v pokrajinski podobi. Pomenijo tudi svojstveno privlačnost za prvi dve skupini ustvarjalnih poklicev. Prisotnost kulturnih ustvarjalcev in umetniških skupin je pomemben lokacijski dejavnik pri oblikovanju ustvarjalnega okolja (Fromhold-Eisbith 1995) in ima pomembno vlogo pri zagotavljanju pogojev kvalitete bivanja (Florida 2004, 11).

Preglednica 1: Izbor in razmejitev ustvarjalnih poklicev.

ustvarjalne skupine	poklicne skupine (po ISCO klasifikaciji, medmrežje 1)
<i>creative core</i>	fiziki, kemiki in sorodni strokovnjaki (211), matematiki, statistiki, informatiki in sorodni strokovnjaki (212, 213), arhitekti, inženirji in sorodni strokovnjaki (214), zdravniki in strokovnjaki biomedicinskih, bioloških in biotehničnih ved (221, 222), univerzitetni in visokošolski učitelji ter drugi strokovnjaki za izobraževanje (231–235), strokovnjaki s področja arhivistike, bibliotekarstva, družbenih in humanističnih ved, poslovanja, prava, javne uprave in sorodnih ved (24)
<i>creative professionals</i>	zakonodajalci, visoki državni uradniki, menedžerji (1), strokovnjaki za zdravstveno nego (223), strokovnjaki za poslovanje (241), pravniki in sodniki ter sorodni poklici (242), strokovnjaki tehniških, finančnih, komercialnih ved, itd. (341–346)
<i>bohemians</i>	pisatelji, slikarji, kiparji, skladatelji, glasbeniki, plesalci, koreografi, režiserji, igralci, novinarji, umetniški ustvarjalci in poustvarjalci, fotografi in podobno (245),

Za pričujočo analizo je pomembno, da iz množice različnih poklicev izluščimo reprezentativne kategorije glede na njihovo ustvarjalnost, kar je iz številnih praktičnih primerov tvegano početje. Podatkovne baze so prevzete iz Statističnega registra delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP), ki jih vodi Statistični urad Republike Slovenije. Za potrebe pričujočega prispevka smo uporabili baze delovno aktivnega prebivalstva po enotah področnih skupin poklicev, stopnji šolske izobrazbe in občini dela na dan 31. 12. 2006. Razporeditev temelji na mednarodno primerljivi standardni klasifikaciji poklicev ISCO-88 (*International Standard Classification of Occupations*). Preglednica 1 prikazuje poskus razmejitve kategorij ustvarjalnih poklicev po sistematiki ISCO, ki je kolikor toliko prilagojena razmišljanjem in teoretskim podlagam Floride (2004).

Pomembna pomanjkljivost statističnih baz je, da dajalci podatkov pri razvrščanju oseb po poklicih vedno ne upoštevajo temeljnih načel razvrščanja in (posebej pri ustvarjalnih poklicih) niso dovolj natančni. Pogosto jih razvrščajo po nazivih ali statusu, ne pa po pretežnosti narave dela, ki ga dejansko opravljajo. Zaradi zajetnega števila poklicev je lahko tudi združevanje v gornje tri skupine sporno. Nadaljnja pomanjkljivost je, da se podatki vodijo po kraju (občini) zaposlitve, ne pa tudi po kraju bivanja kar bi védenje o bivanjskih navadah ustvarjalnih skupin prebivalstva nedvomno obogatilo. In prav te pomanjkljivosti je pri interpretaciji podatkov zato treba upoštevati ter so rezultati lahko pogojno tudi izkrivljeni.

4 Kje delajo ustvarjalne socialne skupine?

Upoštevajoč našete gornje pomanjkljivosti je delež ustvarjalnih poklicev v Sloveniji v skupnem številu prebivalcev konec leta 2006 znašal 7,4 % (za primerjavo: v Nemčiji: 12,1 % – po identični metodologiji zajetja za leto 2004 (Fritsch, Stützer 2007)). Med tremi podskupinami ustvarjalnih poklicev predstav-

Preglednica 2: Število ustvarjalnih poklicev po kraju dela ter deleži po razvojnih regijah Slovenije leta 2006.

razvojne regije	število delovnih mest v ustvarjalnih poklicih	% delovnih mest v ustvarjalnih poklicih	% delovnih mest v ustvarjalnih poklicih od števila prebivalcev v regiji	% delovnih mest v ustvarjalnih poklicih od števila aktivnih prebivalcev v regiji
Slovenija	148.671	100	7,4	12,9
Gorenjska	11.053	7,4	5,6	10,8
Goriška	6.900	4,6	5,8	11,1
Dolenjska	7.217	4,9	5,2	10,3
Koroška	3.266	2,2	4,4	9,1
Notranjska	2.082	1,4	4,1	8,8
Obalno-kraška	7.640	5,1	7,3	11,9
Osrednja Slovenija	69.167	46,5	13,9	18,1
Podravje	18.911	12,7	5,9	11,5
Pomurje	4.844	3,3	4,0	9,4
Savinjska	12.830	8,6	5,0	9,1
Posavje	2.905	2,0	4,2	9,4
Zasavje	1.856	1,2	4,1	9,8

ljajo strokovnjaki s 5,23 % najštevilčnejšo skupino, medtem ko je bil delež kulturnih ustvarjalcev komaj 0,23 % (v Nemčiji je bilo to razmerje 8,3 % : 0,43 % (Fritsch, Stützer 2007)).

Razporeditev ustvarjalnih poklicev po razvojnih regijah izkazuje izrazito koncentracijo v Osrednjeslovenski razvojni regiji, kjer je skoraj polovica vseh ustvarjalnih poklicev v Sloveniji. Zaradi te izjemne koncentracije je delež ustvarjalnih poklicev v primerjavi s številom prebivalcev v regiji v vseh ostalih razvojnih regijah pod državnim povprečjem. Več kot trikrat manj (28 %) jih je v Podravju, nato pa po številu in deležih sledita Savinjska in Gorenjska razvojna regija. Okrog 5 % ustvarjalnih poklicev je v Obalno-kraški regiji ter na Dolenjskem in Goriškem. Primerjave deležev ustvarjalnih poklicev z aktivnim prebivalstvom izkazujejo nekoliko ugodnejšo razporeditev med razvojnimi regijami. V povprečju predstavljajo sedmino v aktivnem prebivalstvu, pri čemer delež v Osrednji Sloveniji predstavlja skoraj petino, na Koroškem, Notranjskem, Pomurju, Savinjskem in Posavju pa manj kot desetino (preglednica 2).

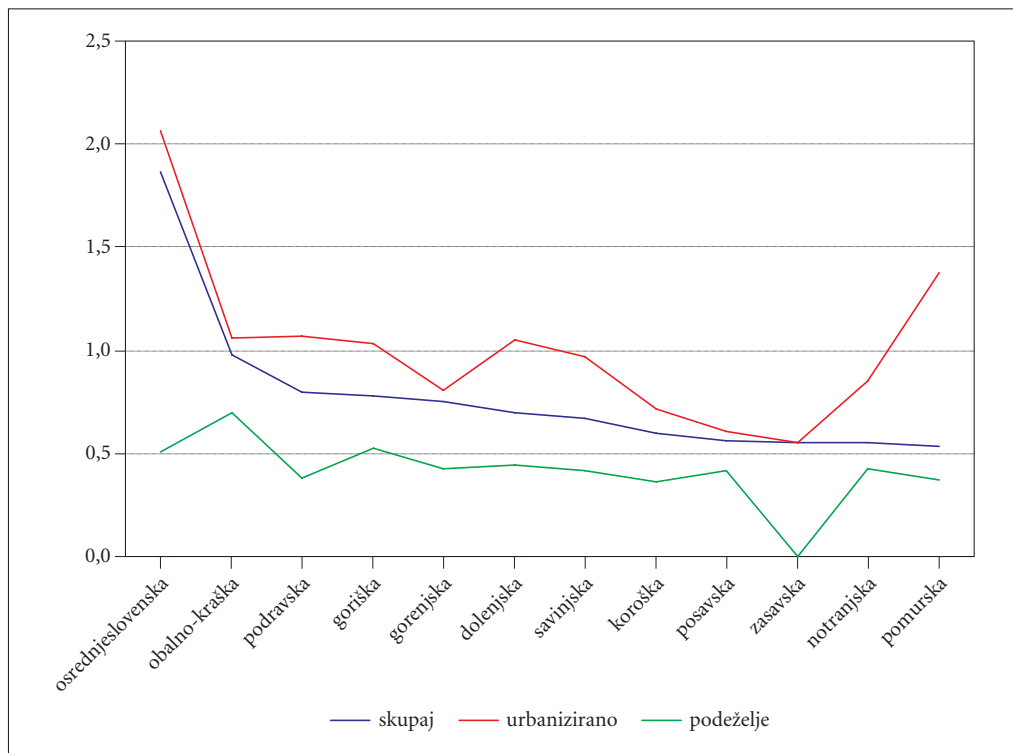
Za podrobnejšo presojo geografske razporeditve ustvarjalnih poklicev smo oblikovali prikladen lokacijski koeficient:

$$\text{lokacijski koeficient} = \frac{\frac{\text{število ustvarjalnih poklicev v občini}}{\text{število prebivalcev občine}}}{\frac{\text{število ustvarjalnih poklicev v Slovenije}}{\text{število prebivalcev Slovenije}}}$$

Ta koeficient ponazarja, v kolikšni meri delež ustvarjalnih poklicev v posamezni lokalni skupnosti (ali razvojni regiji) odstopa od državnega povprečja. Čim bolj vrednosti lokacijskega koeficienta presegajo vrednost 1, tem močnejše je zastopana kategorija ustvarjalnih poklicev v primerjavi s slovenskim povprečjem. Vrednosti pod 1 pa izkazujejo podpovprečne deleže. Kot izhaja iz preglednice 3 in slike 1, je ta koeficient le v širšem ljubljanskem območju visoko nadpovprečen. V vseh ostalih regijah

Preglednica 3: Lokacijski koeficienti med urbaniziranimi območji in podeželjem (Ravbar 1996) ter razmerja med deleži strokovnjakov in kulturnimi ustvarjalci po razvojnih regijah.

razvojne regije	lokacijski koeficient			% ustvarjalnih poklicev v urbaniziranih območjih	delež strokovnjakov	delež umetnikov
	skupaj	urbanizirana območja	podeželska območja			
Slovenija	1,00	1,31	0,43	85	70	3,1
Gorenjska	0,75	0,81	0,43	91	69	2,1
Goriška	0,78	1,03	0,53	66	75	2,0
Dolenjska	0,70	1,05	0,44	63	75	1,4
Koroška	0,59	0,71	0,36	79	72	1,3
Notranjska	0,55	0,85	0,43	45	72	1,6
Obalno-kraška	0,98	1,06	0,70	84	69	4,1
Osrednja Slovenija	1,87	2,06	0,50	97	68	4,1
Podravje	0,80	1,07	0,38	81	72	3,0
Pomurje	0,53	1,38	0,37	42	76	1,6
Savinjska	0,67	0,97	0,42	67	72	1,6
Posavje	0,56	0,61	0,42	81	71	1,1
Zasavje	0,55	0,55	0,00	100	70	1,1

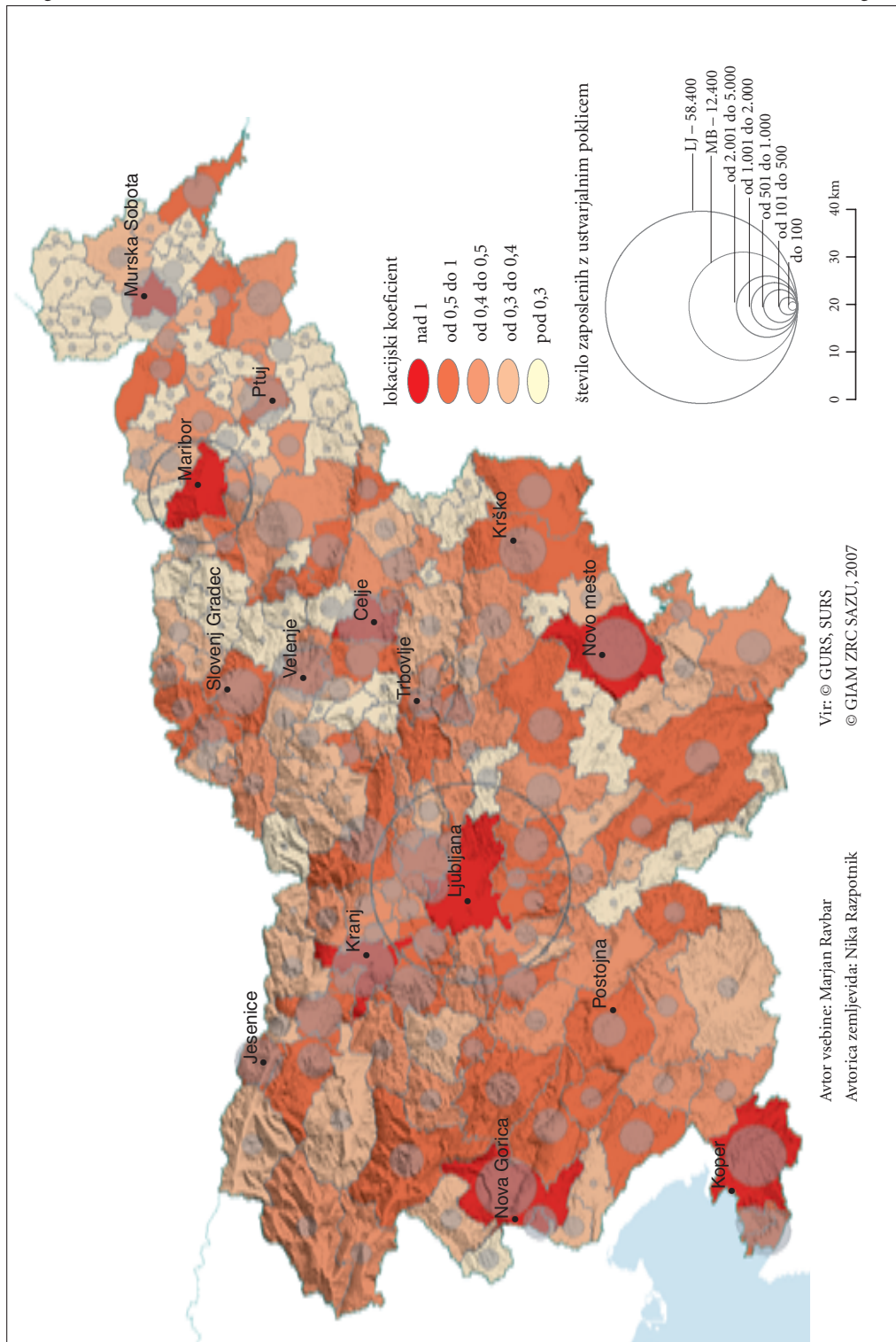

Slika 1: Lokacijski koeficienti urbaniziranih in podeželskih območij (Delovno ... 2007).

pa zaradi izrazite koncentracije v središču države podpovprečen. Razumljivo je, da več kot štiri petine (84,8 %) ustvarjalnih poklicev v vseh treh podskupinah dela v mestih in tradicionalnih zaposlitvenih središčih oziroma urbaniziranih okoljih, medtem ko ta delež na podeželju dosega dobro desetino (15,2 %). Posebej prihaja do izraza koncentracija v nastajajočih mestnih regijah in (zaposlitvenih) središčih nacionalnega pomena. Preglednica 3 prikazuje še razmerja med podskupinami ustvarjalnih poklicev. Prevladujejo strokovnjaki (*creative core*), čigar delež predstavlja skoraj tri četrtine. Podatki kažejo, da med razvojnimi regijami ni opaznih razlik.

Podrobnejša analiza ustvarjalnih poklicev po območjih lokalnih skupnosti zopet izkazuje izrazito prevlado Ljubljane, kjer lokacijski koeficient skoraj trikrat presega državno povprečje. Med vsemi 194 občinami je nadpovprečen le še v Mariboru, Celju, Kranju, Kopru, Novem mestu in Novi Gorici. Če pa primerjamo zgolj podskupino »strokovnjakov«, pa sta se med našeta mesta vključili še občini Trzin in Šempeter-Vrtojba. Po drugi strani pa vrsta srednje velikih zaposlitvenih središč izkazuje podpovprečne vrednosti. Povsem razumljivo je, da so majhne in na novo nastale občine v obmejnih območjih in severovzhodni Sloveniji bolj ali manj brez ustvarjalnih socialnih skupin (slika 2 in preglednico 4 prikazujeta deset občin z najvišjimi in deset občin z najnižjimi deleži ustvarjalnih skupin).

Slika 2: Razporeditev delovnih mest v ustvarjalnih poklicev po kraju dela (Delovno ... 2007). ►

Preglednica 4: Občine z najvišjim in najnižjim deležem ustvarjalnih poklicev od vsega prebivalstva leta 2006.

občina	število delovnih mest v ustvarjalnih poklicih – skupaj		občina	število delovnih mest v ustvarjalnih poklicih – strokovnjaki	
	lokacijski koeficient	% od števila prebivalcev		lokacijski koeficient	% od števila prebivalcev
Slovenija	1,00	7,4	Slovenija	0,70	5,2
Ljubljana	2,94	39,3	Ljubljana	2,08	15,4
Maribor	1,49	8,3	Trzin	1,33	9,9
Celje	1,34	3,3	Šempeter-Vrtojba	1,12	8,3
Kranj	1,18	3,1	Maribor	1,09	8,1
Koper	1,24	3,1	Murska Sobota	1,09	8,1
Novo mesto	1,27	2,6	Celje	1,00	7,4
Nova Gorica	1,09	2,0	Novo mesto	1,00	7,4
Velenje	0,90	1,5	Kranj	0,85	6,3
Domžale	0,88	1,4	Koper	0,85	6,3
Murska Sobota	1,38	1,4	Nova Gorica	0,81	6,0
...	...	...	...	...	...
Žetale	0,17	0,012	Tišina	0,14	0,010
Dobje	0,19	0,009	Starše	0,13	0,009
Kobilje	0,23	0,007	Grad	0,12	0,009
Zavrč	0,10	0,007	Odranci	0,12	0,009
Solčava	0,25	0,007	Trnovska vas	0,07	0,005
Tabor	0,09	0,007	Solčava	0,05	0,004
Trnovska vas	0,11	0,007	Zavrč	0,04	0,003
Sveti Andraž	0,09	0,005	Tabor	0,04	0,003
Hodoš	0,28	0,005	Sveti Andraž	0,03	0,002
Osilnica	0,06	0,001	Osilnica	0,00	0,000

5 Sklepna opažanja

Namen pričujočega sestavka je bil, da z analizo statističnih determinant prikažemo geografsko razprostranjenost ustvarjalnih skupin v Sloveniji. Ključna ugotovitev je, da so ustvarjalni poklici zelo neenakomerno razporejeni. Z najvišjimi deleži poleg Ljubljane posebej izstopajo zaposlitvena središča nacionalnega pomena in okoliške obmestne občine v nastajajočih mestnih regijah. Kljub močnim težnjam po koncentraciji pa je vendarle tudi v nekaterih manjših središčih zaznavna prisotnost ustvarjalnih poklicev, na primer na Krško-Brežiškem polju, Sežani, Idrijskem, Konjiško-Zreškem območju, Tolminskem, Zgornji Vipavski dolini, Kočevsko-Ribniškem, ki izpričujejo, da ustvarjalno zaposlovanje vendarle le ni omejeno samo na največja zaposlitvena središča z dobrimi razmerami za ustvarjalne in inovativne gospodarske dejavnosti.

Florida (2004) je v svojih preučevanjih ugotovil povezanost med številčnostjo ustvarjalnih poklicev in kvaliteto življenja ter tolerantnostjo okolja do različnih idej. Utemeljeval jo je zlasti z neurejenostjo nepremičninskega trga delovne sile pri izbiri kraja bivanja. Te hipoteze v našem primeru ne moremo potrditi zaradi pomanjkanja ustreznih statističnih informacij.

Ustvarjalne socialne skupine imajo nedvoumen učinek na regionalni razvoj, čeprav je nedvoumne empirične učinke težko dokazati. Ampak primerjave lokacijskih koeficientov s stopnjo bruto dodane

vrednosti na prebivalca to potrjujejo (Ravbar, Razpotnik 2007). Ob tem se še zastavlja vprašanje: ali so območja z visokim deležem ustvarjalnih poklicev v resnici inovativna in ali visok delež ustvarjalnih poklicev tudi dejansko spremljata pospešen ekonomski in družbeni razvoj. V zadnjem obdobju opravljene analize izkazujejo pozitivno povezanost med deležem v ustvarjalnih dejavnostih zaposlenih prebivalcev in inovativnostjo, izmerjeno s številom patentov na prebivalca (Nared 2007).

Rezultati pričujoče analize so tudi na primeru Slovenije potrdili Floridove izsledke o pozitivnih učinkih ustvarjalnih skupin na regionalni razvoj. Za podrobnejše razčiščevanje pogledov o medsebojni povezanosti pa bodo nujne dodatne in bolj poglobljene raziskave.

6 Viri in literatura

Delovno aktivno prebivalstvo po enotah področnih skupin poklicev, stopnji šolske izobrazbe in občini dela, 31. 12. 2006. Register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP). Elektronski vir, Statistični urad Republike Slovenije. Ljubljana, 2007.

Feldman, M. 2000: Location and Innovation: The New Economic Geography of Innovatin, Spillovers and Agglomeration. The Oxford Handbook of Economic Geography. Oxford.

Florida, R., L. 2003: Entrepreneurship, Creativity and Regional Economic Growth. The emergence of entrepreneurship policy: governance, start-ups, and growth in the US knowledge economy. Cambridge.

Florida, R., L. 2004: The Rise of the Creative Class. New York.

Fritsch, M., Stützer, M. 2007: Die Geographie der Kreativen Klasse in Deutschland. Raumforschung und Raumordnung 65-1. Hannover.

Fromhold-Eisebith, M. 1995: Das »Kreative Milieu« als Motor regionawirtschaftlicher Entwicklung, Forschungstrends und Erfassungsmöglichkeiten. Geographische Zeitschrift 83, 3-4. Stuttgart.

Lucas, R. 1988: On the Mechanics of Economic Development. Journal of Monetary Economics 22. Amsterdam.

Medmrežje 1: <http://www.stat.si/klasje/klasje.asp> (25. 6. 2007).

Nared, J. 2007: Prostorski vplivi slovenske regionalne politike. Geografija Slovenije 16. Ljubljana.

Ravbar, M., Razpotnik, N. 2007: Geografska analiza investicij – pasti in izzivi na poti uresničitve nacionalnih razvojnih projektov v Sloveniji. Regionalni razvoj 1. Ljubljana.

Schumpeter, J., A. 1911: Die Theorie wirtschaftlichen Entwicklung. Berlin.

7 Summary: The geography of human resources in Slovenia – the meaning of creative social groups for the regional development

(translated by Matjaž Drobne)

The geography of human resources is still a not very well researched field in Slovenia. This article is actually the first example of studying about the dispersion of creative social groups depending on the place of work in Slovenia and their effect on the geographic surroundings and regional development. The goal of the article is to represent the work-hypotheses and define the properties and types of creative groups. An important role for the studying of geographic dispersion play the choice and the forming of indexes which define the creativity. On this basis the distribution of creative occupations is shown in the cartographic and tabelaric form.

Creative groups are because of their various activities hard to identify, the toughest factor to identify being the content of creativity. These groups are able to identify a specific problem and develop new ideas, which form new products. Florida (2004, 8) mentions three subgroups of creative groups, the core of the first group being represented by the people, who form new knowledge. The social-economic

progress is forced by this group. The second subgroup is formed by scientists employed in work-intensive professions (creative professionals). The third subgroup is formed by cultural creators (bohemians), who don't form new patterns, but with their activities contribute to some of the most important indexes for openness, recognition and diversity of the landscape. They also combine some factors which attract the other two subgroups of creative professions.

This article is based on the data of work-active inhabitants through different areal groups of professions, the level of education and the municipality of the workplace. The distribution is based on the internationally comparative standard classification of occupations ISCO-88 (International Standard Classification of Occupations).

Creative occupations are very unevenly distributed. The highest shares of creative occupations besides Ljubljana have some employment centres of national meaning and the surrounding municipalities near cities in the ever growing city regions. Although many strong tendencies for the concentration exist, there are also some smaller areas where creative occupations are present, which only shows that the employment in the field of creativity is not bound to just big employment centres which have good conditions for creative economic activities.

Creative social groups undoubtedly have an impact on regional development, although their effects are hard to recognize. The comparison of locational quotients with the level of added value per capita confirms this fact. It is questionable whether the areas with high percentage of creative occupations are really innovative and if their share is accompanied with a quick economic and social development. Some analyses show a positive correlation between the share of creative occupations and innovativeness, represented with the number of patents per capita.

The results of the analysis have also in the case of Slovenia confirmed Florida's findings about possible effects of creative groups on the regional development. For future studies of different views on the correlation, additional and more definite analyses will be needed.